

El Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus Diumenge 11 de Febrer de 1900

Núm. 3.480

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallorquí, carrer Juncosa, 60.
No s'retornen els originals encara que no s'publicui.

Pintar per viure!

No obstant que sol ser d'assumpto alegre, no he vist pintura més trista que la de comers, fomentada per la ignorància, per la miserabilitat dels ynde l'ànima tenint sempre per fonament la necessitat de travallar per viure, que tants indeguts acataments fa fer al que no vol seguir à la mort per son camí misteriós y desconegut. Per això la pintura de gènero comercial me sembla trista; si es dolenta, més me fa plorar que riure. Malgrat que el material dels quadros del esmentat gènero, si es que gènero tenen els que hi ha exposats generalment en els aparadors de las botigas dedicadas al negoci de la pintura, avuyen decadència, més la pintura que l'negoci. Los tals quadros me son antipàtichs, perque son los més pretensiosos i hipòcrites. Rodejats d'aparatos reclams per suposar tindre un mèrit de que careixen, sois existent à la imaginació de la pobre gent que jutja per las apariencies aquells quadros, refinats y caprichosos com vitelots, son de pur adorno; sois traiven als que tenen diners y poden comprar-ho tot, tot menys el talent, del que careixen. Son de factura lluenga, buits de pensament, faltas de caràcter, desviançan en las cambras de las cases de la societat elegante, destinats solament à afalaguejar à dones de cervell buyt y à homes afemellats. Aquells quadros son comprats per satisfer tontas vanitats més que per recrear la vista y despertar emocions. Per això s'venen à bon preu y l'seu mèrit està en relació dels diners que costan. També los compradors se respectan y fins mutuament se dignifican segons la cantitat que per tals quadros denan.

Altra mena de pintura de comers m'inspira compassió. Es la representada en los quadros que s'venen per plassas y carrers de Madrid.

Pobres quadros! arramblats per las parets, sembla que demanin la pública atenció per almoyna. Es la pintura bohemia no reconeguda per son pare: obra concebuda y nascuda en la febre de la fam, de la necessitat de viure, may de la inspiració. Sense amor ni geig d'engendrament ni sufriments de part artístich, masqueren artificialment, com los pollis en las incradoras.

Y al exposarlos al ayre liure, mostren mes en relluis-safatas, ab lo contrast que forma lo pintat imitant a la naturalesa animada ó encaminada que devant d'ells s'estén; à plena llum se veuen més los convencionalismes y defectes d'aquellas figures ó paissatges que m'apar perteneixen à mons desconeguts, abont hi manca entre l'ayre, la llum, y en los rostres dels seus habitants, la sang, el moviment, la expressió, la edat y el caràcter.

Es veuen rengles, rengles de paissatges agermanats per la factura de motlló y l'amenerament de colors, colors lluhents, imitant los que fa veure la llum que no sembla del sol perque ni vibra ni marca cap hora, y no s'pot supurar claror de lluna perque tot està molt clar, tant, que fins de las casetas dibuixadas retalladas en últims termes, no obstant se poden clarament contar totes las teulades, finestras y demés detalls que forman el conjunt de lo que vol figurar molt lluny y lluny està no més que de la rabiò natural y de la perfecció. També s'veuen rengles de quadros anomenats «Marinas», com tot lo demés, fets de memoria; lo mar sempre d'un blau bonich, sempre està tranquil. La majoria dels pintors lo pintan sense haverlo vist mai; se l'fa imaginar la necessitat de pintarlo, tal vegada obchint à una íntima y derrera ilusió, es lo unich que pintan sentincho, creguts ó pressentint que

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

12 ANYS de continuades curacions y d'una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que 'l XAROP SERRA es lo millor remey per combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de..... TOS

el mar sempre es alegre, que sempre al mirarlo s'veuen gronxar-se barquetas ó reflexos de velas, vols de gavinas y que las onades van y tornan de las daurades platjas. Qui sab si creuen que l'mar es millor que la terra, perque no l'coneixen, perque oblidan que l'mar té sas traidorías, y que en son fons, com en lo de la terra, també hi ha tombas!

Pintan las flors com si fossin de porcellana, que semblan que al caure á terra les gerros desdibuaixats y mal modelats, ab convencionalismes completament innocents, han de fer soroll.

Tals son los quadros que s'recomanan si tenen march, més per aquest que per lo contingut; es l'art al alcans de totes las fortunes y de totes las desafortunades intel·ligencies. Quadros que llaheixen com las joyas que 'ls cómichs pobres traheixen al escenari de teatres de poble. L'art que no té preu se veu allí presentat à la manera de la roba que se'n diu indiana que s'ven à dos rals la cana. Per dues pessetas se pot adquirir un parell de quadrets de coloraines, barnissats y ab march danrat y tot.

En ells se sel venen la firma d'artistes historiad, un generalment tos los que pintan los esmentats quadros, son fracassats, víctimas de la sana ambició de gloria, ó que s'han perdut volgut imitar als grans pintors. Comensaren forjantse tota mena d'ilusions, han estudiad, han travallat algun temps, fins que desenganyats de la forsa del seu talent y més encara de la seva bona estrella, veientse homes fets y que no saben més que pintar, continuan sent pintors com podrían ser fusters ó mestres de casas.

Fa temps la amistat me va portar à un taller dels que s'fabrica la pintura de comers, y fabricar se pot ben dir, tenint en compte que hi ha home que pinta pulidament, estargit d'algún grabat, de manera que en tres horas fa deu quadrets de poch més d'un pam de llargada; Tal es la seva inspiració. Allí vaig coneixer la fada que inspira à aquells desgraciats, una fada ab bigotis. Era el marxant, el usurper dels pintors. Al veurel tots els artistas se estremiren, y sens dubte se estremiren de fonda ansietat y de por de no agradar ab sas obras à aquel home que ja coneixia de vérule per los carrers assegut en un petit tamboret, y acusat é indiferent per tot menys per la parada de quadros que esperava vendre ab la paciencia y l'engany d'un pescador de canya.

Era el cap-al-tart y com que l'sol ja no colorava la terra, al taller mancava la llum per pintar més telas ni empastifar formas, panderetas, porcellanas, plats y demés rodolins del art de quincalleria, del art que fa bullir l'olla sense fer bullir el cervell.

Entre aquells pobres artistas se trobava un amich meu que per no morir de fam feu cap en aquell taller. Havia passat un dia pintant un cap de xula xamosa y com riatllera. Mes no acostumat à pintar de memoria pero no cal ferho per atranre à la gent vulgar, el quadro no agradá al marxant que ab to dogmàtic li va dir al pobre pintor: «Aquest cap no es rendible; lo portaré tota ma vida al demunt com porto'l meu; no'n sabéu, jove, no'n sabéu de pintar. No tornéu per aquí, no faríau negoci. Teniu, encara vos dono massa.»

Y li doná quatre rals, en pessetas de cinch céntims, després de comptarlos dues vegadas.

Verdaderament el meu amich no'n sabia de pintar; no'n sabia, perque'n sabia massa per poguer agradar als ignorant que compravan aquella quadros.

Heus aquí perque aquella pintura tan alegre la

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. V
n províncies trimestre. 350
Extranger y Ultramar 7
Anuncis, à preus convenicionals.

La que paga més contribució de la província.

trobo tan trista, perque mentrens hi hagi pintura de aquesta mena hi haurà richs y pobres.

Intima

¿Que'm contestas, mon amor?

Pilareta que'm contestas de tot allò que't vaig dir, recordas, aquell cap-vespre, solets al mitj del portal assentats, de casa teva?

Recordo, jo, punt per punt tot lo que't vaig dir y'm sembla que's hora de saber à que estimo massa per obtindret he d'atendram;

que t'estimo massa ho sabs; que t'anoro es cosa vella... Pel nom més sagrat del món vaig jurart' que'ts la primera de las donas qu'hi mirat y't d'unes feliç mortal que viu en la nostra terra.

Me sembla qu'enca'ret veig confosa; ta negra testa baixar, quan, jo, enamorat te deya lo que en ma-pensa cobeja fa tant de temps y ton determini espera;

Me sembla veure 'ls teus ulls blavosos, com de la Verge, mirarme mitj somrisents, dupert de lo que jo't deya y ho repetiré si vols, si encare duntas, ma estrella.

Ta veu, sonora, vibrant, à lo lluny repercuteixe m'apar sentir:—Tot pot ser y aixis en breu decidèixer per acabar mon sofrir poguent di à tothom que'ts meva.

Llavorés pera mi l'mor que gran me serà, y alegre viuré ben lluny dels company's, am tú sempre, sempre, sempre ben acostat que, gelós viuria de ton cor tendre si un jorn de tú m'allunyés, mon dols amor que'm costestas?

SALVADOR BORRUT y SOLER.

«Els sepulcres blancs»

JAUME BROSSA

(Acabament)

Tinguda la discussió entre 'n Guillem i la Joana, en que s'manifesta amb intensitat l'indignació que causa an aquesta la vida i la tornada de la Sofia; després dels concells que dona à favor de Guillem i Pare Angel de la Companyia de Jesus, un dels caracters mes nous i més complets de l'obra pel realisme i la justesa de la seva distinció presbiteriana, compareix de sobte, com indicava, la Sofia Fontanels; que sorprès d'emoció no pot parlar a ningú i cau desmaida en un balanci. I aquí termina l'acte primer, encara que d'acord amb el Pare Angel, que és amic de la ca-

sa, la Joana per si consent en admetre a la Sofia a casa seva, am l'imposició, no obstant, de que l'última s'convertiria al catolicisme. La Sofia, degut al seu abatiment corporal i moral, fa cara amb el silenci de sotmetre's al príncip en aquella condició; però, tantost recupera les energies del cor i de l'espiritu, se revolta indigne contra aquella tiranisació de la consciència. I, en una escena hermosa del segon acte, esperona al seu cunyat, en Guillem, a que resolgui tot seguit la seva situació humiliadora. Ella no pot continuar en mitj de l'atmosfera de tomba que s' respira dintre aquella casa.

En el llur dialego, se posa de manifest l'esclavatge en què, moralment, la Joana té a el seu espòs, enulant-li la personalitat intel·lectual i impedint la seva associació en la vida dels homes. En Guillem, posat així a reflexionar sobre l' seu decaiment, comença a experimentar anhelos de deslliurància i regeneració. Aleshores, les ànimes d' ell i de la Sofia s'obren de batébat; l'una enfront de l'altra. S'expliquen mutualment les engoixes i els deliris, les aspiracions i les més-sries. I allí s'mostra novament la crisi sentimental de la Sofia, origen del seu venciment. Ella no ha tingut prou força per realitzar el seu plan de vida, per lo qual ha perdut la confiança en ella mateixa. I se li ha despertat un anyorament de la vida completa, de la vida de l'amor, alhora que un esglai invencible per la soletat individual. En Guillem s'estranya de que, en la seva vida aixelebrada, la Sofia no hagi trobat mai l'amor. Ellà li treu seguidament del cap les històries que, segons l'explicació d'ell, han fet corre per allí sobre la seva conducta, jutgant-la com la d'una dona il·licentiosa; i li manifesta que ella és tant pura com el dia en que va neixer. Cap home, atenent l'igualtat general, ha sigut digna de la seva estimació.

Després d'haver sondejat l'esperit abastut den Guillem, després de revifar en ell el caliu de la tendresa passionada, la Sofia li desperta ancies d'ideal i d'acció i li proposa finalment l'existència comuna (vet-aquí l'esperit del mal), perquè llurs ànimes tenen de seguir plegades el mon, ajudant-se reciprocament, per a alcançar l'emancipació respectiva. Exaltat per aquest somni ambicions, en Guillem accedeix a abandonar la seva espessa i a unir-se lliurement a la seva cunyada. L'esperit que en aquesta preposició de la Sofia, plena de sinceritat per la seva humanitat, destrueix l'idea purament feminista que algú ha atribuït

Després, en el mateix acte, ve una escena entre la Joana i la Sofia, en la que aquesta declara la seva irrevocable decisió de no sotmetre's a l'ideal de convertir-la; puix ella, am tot i esser una vençuda, se considera superior a la religió, la qual és fundada sola per la que no podia viure la moral de la consciència propria. La lluita de caràcters que, per aquest motiu, s'estableix entre les dues germanes, palpitava dramàticament de realitat psicològica.

Convinguda la partida, a l'endemà s'atreben en Guillem i la Sofia i té lloc, en aquell moment decisiu, la fonda crisi espiritual de l'un que origina l'enfonsament de l'altra. En Guillem es un home que no té energies morals, tot mencant-li una voluntat decidida per al'acció.

«Guillem (neguitosament) —Hi patit molt, aquesta nit! Quin desvetllament mes terrible! Tot el meu passat desfilava per la meva imaginació, i després mirava l'envindriar veia un caos. **Ja sabem lo que fem, Sofia?**

«Sofia (amb impaciència) —Dubtes?

«Guillem —Si, Sofia: no tinc forsa.

«Sofia (aturdida, pàlida i am. plor contingut) —Que desgraciada sec! Que tonta hi sigut de posar la meva esperança en un ser sense voluntat.

«Guillem —Creus de debò que jo podràs sobreposar-me a tots els pensaments, que l'malehit remordiment feria neix en la meva consciència? Si vinc, la meva debilitat els farà ressortir a cada moment, i ne serém felics; la meva consciència serà un butxi per mí, i jo ho seria per tu, allavoras... No puc.

«Sofia —Adéu, dencs. Tu t'quedes perquè no tens força: jo n'entria, i sente que t'quedes am la meva. Que desgraciada sóc.

Aquest defalliment de les voluntats den Guillem i tot seguit de la Sofia és de lo més via que s'ha portat en teatre modern; proclamant an en Brossa com un psicòleg vivificador i com un artista refinat, els tènq. En Guillem se traba en un d'aqueixos estols dels esperits debils en que la revolució de la vida interna impideix en ell l'acció en la vida externa. En Guillem és un vençut que no té força per sobrepassar-se al medi del sentiment.

La Sofia, am l'ànima desvalguda, ha pres comiat -eo si es cims s'exp. juga a sota la casa. D

den Guillem i sen ha anat. Ell té immediatament una escena, en la seva espessa, en la que s'abre la sospita i seu cambí i el seu trasllat moral, després d'una discussió rancoriosa. Però en aquell moment porten un telegramma anunciant que s'ha concedit medalla de primera classe a un quadre que la Sofia té a l'Exposició de Barcelona. Allavoras, pensant en l'efecte social, la Joana canvia un xic de sentiments envers la Sofia. Al cap d'una estona sen va a misse.

Ve'l pare Angel per la qüestió de la Sofia, i queda sobtat quan en Guillem li comunica la seva revolta i la seva partida. Tot enraonant de l'ànima d'ell, en Guillem mostra l'apagirell que ha sofert el seu esperit al contacte de la Sofia. La discussió intelectual que se sosté en aquesta escena, entre l'jesuita i l'avocat, es pot considerar com un model dintre del gènere dialèctic.

En tant se sent afira una mica de fressa. Es la veu i el brigit d'un cristi que porta a la Sofia inanimada. Explica que l'ha trobat durant en el llac de la Quintana. Es morta. En comptes d'entregar-se a l'atzar i a la lluita de la vida, la Sofia, desenrotillant am lògica l'propri venciment, va resoldre l' seu conflicte en la pau absoluta de la mort. En aquell instant arriba de missa la Joana, i en Guillem, dirigint-se en ella, li diu: «Aqui tens la nostra obra!»

Objectivament triomfen l'espresa den Guillem i el Jesuita. Subjectivament s'imposa en la consciència del públic lliure l' desig de l'ideal de la Sofia, qual redempció interna és veritable. Per la negació, és com millor se comprenen la bonesa, la fortesa i la bellesa de l'affirmació.

El caràcter de la Sofia, que s'ha judicat com un producte llibrex, és humà per la seva psicologia palpitant i per les seves idees vivents. Es molt notable la frescor que traspren en l'obra els seus sentiments i la naturalitat en que s'manifesten en ella els seus cambis espirituals. La melanconia fonda i delicada, el defalliment aplauat i enguixós viuen *realment* dintre la seva ànima. I aquests no són exòtics sino general avui. D'ençà don Goethe la literatura, més que el regionalisme, tendeixen al cosmopolitisme i a l'universalisme.

En mig d'una fina sentimentalitat melancolica, adunada a una emoció veritablement sincera, domina en aquesta obra una íntima palpitació dramàtica, que posa de relleu la tràgedia enguixosa que 'ls personatges viuen per dins.

bre la vida de la societat, entenent que pera l'art no calen refleccions del cervell. Això indica limitació estètica i intel·lectual. L'artista és tant més gros com més conscientment presenta la vida etica de l'humanitat. I les obres que s'analisin i s'estudien amb atenció com aquelles de mes profons sentits morals. I una de les coses que dona més valer an «Els sepulcres blancs» és el fet de que 'n Brossa hi reflexiona sobre la vida social.

La personalitat i la qualitat d'ell, dintre del seu drama, s'exhibeix en la claretat de les idees, en la sobrierat artística, en el seu estil lliquent, gràfic i transparent, encara que no ofereixi, am tot i esser de lo més culte que per aquí s'escriu, la correcció sintètica i literaria que tenim dret a exigir d'un esperit modern com en Brossa.

Els defectes que trobem en el desenrotillament literari de l'obra, escènicament ben construïda, és una mica d'excés de disquisicions morals i filosòfiques; les quals, mes que manifestació dramàtica del pensament en els personatges, semblen de vegades una controvèrsia moral. Ademés, en alguns moments fa dir concepcions inadequats a la mentalitat de la Joana.

JOAN PEREZ JORBA.

Un viatge á Andalusia

(PEL CAMÍ)

Tot està igual *deya* ma vista y tot està igual repetian mos llavis, mentres l' tranvia econòmic de Reus á Salou devallava per sa via estreta: la ciutat ab tots los recorts y afeccions de la infantesa, ab los amors, amistats y també alguna que altre malavolensa se quedava enrera: la campinya no refeia del ivern restava muda y l'subur de Salou, acostantse cada volta mes me deixava aspirar ayres embaumats per la salabord del mar.

La vinya de Cambrils oferia notss de tristesa rosegada per la filoxera, las que augmentava en intensitat los erms terrenos del Hospital del Infant, pera disminuir altre vegada poch á poch, a mida que 'l tren s'apropava á Tortosa y per demunt d'espalles de ferro tenia que passar l'Ebre.

La Sofia, am l'ànima desvalguda, ha pres comiat -eo si es cims s'exp. juga a sota la casa. D

Y ab aquest tot està igual agredols, lo tren anava fent camí y a cada moment lo paisatge canviava: a la vinya li seguia l'horta, a aquesta l'oliverar y a aquest novament la vinya de Vinaroz deixant ya la terra catalana.

Una colpa escurreràse l'cotxe per vora 'l mar y altres ficantes per entre muntanyes, que no sembla-sin que havien d'engolirsel, convidava la varietat á la contemplació del paisatge: mes yo cap ficat e o tot està igual retene que l'pensament volés en ales o sa fantasia y ofogava 'ls batecs del cor que desitjava esplayarse.

Soch encara a casa, 'm doya á mi mateix, com si per endavant me hagués imposat lo sacrifici de conservar pera un més enllà totes las emocions y sensacions que poden impresionar un cor humà.

Mes, per si l'sentiment vencé á la materia.

Devant la plena de Castelló rublera de jardins de taronger que ara ostentan son rich fruyt no hi ha cor que no s'alegri, ni ulls que permaneixin tancats, ni pensas que no vulguin relacionar á tans mons petits, (la taronja es rodona com lo mon) ab la vida d'aquest tan gran que en tot y esser un sol, se ni veuen mes que taronjas.

Villareal, Burriana, Nules, Chilches y Almenara son las poblacions que avans d'arribar á Valencia ens descubreixen la riquesa de la seva horta.

Y com ja he dit que las taronjas per sa forma les haviam de relacionar ab lo mon en que vivim, á mi me va semblar veurerlas un xich esgroguehidas, quina falta de color atribuixea á la por que sentiren, quan encara petitas elles, vingueren en coneixement de certs debats del Congrés y de la Alta Cambra.

D'eixir, com los demés anys, d'un vermelh viu, las hauríam pogut pendre per *barretinas catalanas* y en lloch de fer son acostumat viatje á Londres (que 'l bò es sabut may se queda á Espanya) corrian el perill de no arribar á madurar per mandato d'algún Governador de la fusta del de Lleyda. sino hagués sigut per la del mateix Gobern; ó bé, de sortir massa vermelles, qui sab si nosaltres mateixos las hauríam malahit convensuts de que tota la vergonya dels bulangeros de la *Marcha de Cádiz* s'havia d'exportar al extranger en una mercaderia que se li vent.

Altres relacions podria establir pero 'l *Papu guaya* ta á la porta y convé no sofrir ensopegada en lo viatje.

FRANCESC COLOM Y ESCODA.
De fora de casa 9 Febrer de 1900.

CRÒNICA

Observacions Meteorològicas del dia 10 de Febrer de 1900

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'obser vacío	Baròmetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser. particular
9 m.	750	74				
3 t.	750	71				
Horas d'obser vacío	TEMPERATURAS	VENTS	NUVOLS			
	Máxima	Minim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 19	3		6	O.	Cumul
3 t.	Sombra 10			9	-O-	0'2

Hem rebut sagells de la «Unió Catalana» de la darrera emissió.

Tots quants companys de causa desitgin adquirirne poden ferho en nostra Redacció.

Ab lo present número repartim un prospecte dels acreditats específichs *Xarop y Pastillas Serra*, pera combatre tota mena de tòs, recomanant sa lectura á nostres llegidors segurs de que 'ls pot ser profitosa ja que 'ls que sufreixen malalties del pit trobarán remey segur ab los anomenats específichs.

Fa alguns días que s'estan esporgant los arbres del passeig de la Mina y 'ls deixan que fan llàstima de veure.

Cridém la atenció de la alcaldia perque creyem que 'ls interessos generals están molt per demunt de las conveniencies particulars.

Los balls de distressas celebrats ahir nit se vegen bastant concorreguts durant fins á altas horas de la matinada.

Avui deu obrir ses portas la nova fonda propietat de don Gabriel Claramunt instalada en lo carrer de Llovera núm. 32 y baix lo nom de «Fonda de Catalunya».

Podrà garantir que dit establecimiento està montat

Com fluidificants espectorants y treure la TOS

**los CARAMELOS PECTORALS del
METJE SALAS**

A 150 pessetas caixa
A Reus D. ANTON SERRA, arrabal Santa Anna, núm. 8.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Febrer de 1900

Línea directa pera'l Rio de la Plata

Sortirán de Barcelona directament pera Montevideo y Buenos-Aires los magníficos y rápidos vapores francesos

lo dia 11 de Febrero lo vapor "Espagne"

lo dia 21 de "France"

LINEA PERA'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona los grandiosos y acreditados vapores francesos

lo dia 10 de pera Rio Janeiro, lo vapor

lo dia de pera Rio Janeiro, Montevideo y Buenos-Aires lo vapor

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C., Passeo de Palacio.—Barcelona.

ALTAZS

BAIXAS

pera la contribució

Se'n venen en la Impremta d'

aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Publicacions regionalistas que 's

treben en aquesta Redacció.

La Renaixensa, diari de Catalunya, La veu de Catalunya, diari

de Catalunya, La Nació Catalana, Quinzenari de Catalunya, L'Art del Pàges,

guinzenari, L'Aurora, mensual de Catalunya, Lo Teatre Regional, setmanari

de Barcelona.—La Veu de Montserrat, setmanari de Catalunya, de Vich.—

La Costa de l'Elevant, setmanari de Catalunya, de Blanes.—L'Olotí, set-

manari de Catalunya, de Olot.—Las Cuatre Barras, setmanari de Catalunya,

de Vilafranca del Panadés.—Lo Geronés, setmanari de Catalunya, de Girona.

—La Veu del Vallès, setmanari de Catalunya, de Granollers.—El Vendrellí

se, setmanari de Catalunya del Vendrell.—La Revista Gallega, setmanari de

la Coruña (Galicia).—Euskalduna, Euskalde, setmanaris de Bilbao (Bisca-

ya).—El Eco del Guadalope, setmanari de Alcesfiz (Aragó).

Servey dels trens de viatgers

De Mora á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe 7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab coches de 1. ^a classe 7'01 m.
8'44 m.	tren mercancías coches de 2. ^a y 3. ^a classe 12'37 t.
14'02 t.	tren correo ab coches de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe 15'38 t.
5'28 t.	tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe 8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA	ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe 9'49 m.
1'26 t.	tren correo ab coches de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe 3'14 t.
3'28 t.	tren de mercancías ab coches de 3. ^a classe 6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab coches 2. ^a y 3. ^a classe 10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab coches de 1. ^a classe 10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA	ARRIBADA
4'13 m.	tren correo ab coches de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe (1) 8'22 m. Línea Vilanova
4'48 m.	" " " " " " " " 9'44 m. " " Vilafranca
7'09 m.	tren exprés ab coches de primera classe..... 9'21 m.
1'01 t.	tren de mercancías ab coches 2. ^a y 3. ^a classe 6'34 n.
1'59 t.	tren correo ab coches de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe.... 5'08 t.
6'35 t.	tren mixte ab coches de 2. ^a classe (2)..... 10'13 n.

De Barcelona á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
5'25 m.	tren mixto ab coches de 2. ^a y 3. ^a classe (3) 10'17 m. Línea Vilafranca
9'51 m.	tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe 1'01 t.
11'15 m.	tren mercancías ab coches de 2. ^a y 3. ^a classe 6'35 t.
1'55 t.	tren correo ab coches de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe 5'31 t.
7'02 t.	tren exprés ab coches de 1. ^a classe..... 9'45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

- (1) Trasport á Sant Vicenç.
(2) Idem á Roda y Sant Vicenç.
(3) Idem á Sant Vicenç y Roda.

Beciglion bloco

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

Servey de trens que regirà desde l' 2 d' Octubre de 1899.

Sortidas de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'48 tarda.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarda 5'10 y 7'25 nit.

Tranvia á vapor.—Sortidas de la estació: 11'20 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'15 t.

Reus 26 de Septembre 1899.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquella Impremta.